

Prevenió de riscos laborals a la UAB

(Acord del Consell de Govern de 19 de desembre de 2007)

Introducció

La Universitat Autònoma de Barcelona és una institució compromesa amb la millora de les condicions de treball que promoguin el benestar de totes les persones que formen part d'aquesta organització: el personal de la Universitat, l'estudiantat, els visitants i el personal de les empreses externes.

La Llei 31/95, de prevenció de riscos laborals, defineix els principis que han de regir la promoció de la millora de les condicions de treball per a garantir una protecció eficaç dels riscos derivats del seu exercici, i estableix, a l'article 14, l'obligació de tots els empresaris i empresàries de desenvolupar una acció preventiva permanent en les empreses amb la finalitat de garantir la seguretat i la salut dels treballadors i treballadores.

La Llei 54/2003, de reforma del marc normatiu, a l'article 2 reforça l'obligació d'integrar la prevenció de riscos en els sistemes generals de gestió de l'empresa, tant en el conjunt de les seves activitats com en tots els nivells jeràrquics, a través de la implantació i l'aplicació d'un pla de prevenció, i de fomentar una autèntica cultura preventiva.

En el marc de la política de prevenció de riscos laborals a la UAB, garantir la salut i la seguretat del personal i fomentar una cultura preventiva en tota la comunitat universitària són els objectius bàsics de totes les accions preventives que es duen a terme a la nostra institució. Tanmateix, som conscients que garantir el dret que tenim de sentir-nos en un entorn segur i saludable quan realitzem la nostra activitat no és possible sense l'assumpció d'un compromís tant per part de la Universitat, com a institució, com per part de tots els membres de la comunitat universitària.

Aquest compromís és fonamental per a aconseguir la integració de la prevenció, de manera eficaç, en totes les decisions que s'adoptin i en les activitats docents, d'investigació i de suport que es duen a terme a la nostra universitat, en qualsevol nivell jeràrquic.

Corresponen a les persones que ocupen els càrrecs de rector, de vicerector i de delegat del rector per a la Prevenció de Riscos, entre d'altres, les funcions de promoure, coordinar, assignar i establir els mecanismes en matèria de prevenció en l'àmbit global de tota la Universitat. És responsabilitat de les persones que ocupen els càrrecs de direcció de departament i d'institut, de deganats i d'administracions de centre impulsar el desenvolupament de l'activitat preventiva, en tots els seus vessants, dins de l'estructura bàsica, de gestió o territorial que dirigeixen. Finalment, tant els investigadors i investigadores principals com les persones que dirigeixen grups de recerca són responsables de vetllar per la seguretat de les persones que participen en els seus projectes de recerca, i totes les persones implicades en tasques docents han de tenir cura de la seguretat i la salut de l'alumnat al seu càrrec. Per tot això és especialment important aplicar la normativa de prevenció i les directrius de la UAB en aquest àmbit.

A més de garantir que tothom sigui responsable en el nivell que li pertorqui de l'activitat preventiva, cal integrar i coordinar les polítiques i accions que es duguin a terme dins d'una àrea geogràfica concreta. Amb aquesta finalitat es creen sis districtes de prevenció i la figura responsable de la coordinació de Prevenció de Districte, a la qual s'atorga la funció de gestionar el dia a dia de la prevenció.

També s'inclou l'organització que, amb voluntat d'integrar la prevenció a tots els nivells jeràrquics, s'ha de basar en els principis següents:

- Descentralització: es pretén que cada departament, centre, institut, servei, grup de recerca, etc., disposi d'una estructura pròpia quant a responsabilitats, atribucions i funcionament, la qual cosa dona garantia de proximitat. En aquest sentit, s'impulsarà la creació de comitès de seguretat de centre.
 - Autogestió: totes aquestes unitats, amb el suport i l'assessorament del Servei de Prevenció i del Comitè de Seguretat i Salut (CSS), han de funcionar autònomament.
-

- Interlocució: cal que cadascuna de les unitats esmentades tingui personal que es faci càrrec de les accions preventives i de seguretat adients en un temps adequat i de manera precisa i coordinada.

Tota la comunitat universitària (personal acadèmic, PA, propi i visitant; investigadors i investigadores en formació; personal d'administració i serveis, PAS i alumnat), com també les empreses externes, han de ser conscients de la necessitat de fomentar una autèntica cultura preventiva i, per aquest motiu, la UAB dóna prioritat a la implantació d'aquest document.

FUNCIONS I RESPONSABILITATS EN PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS A LA UAB

1. La rectora o el rector

Són funcions del rector:

- 1.1. Garantir la seguretat i la salut del personal mitjançant la integració de l'activitat preventiva i l'adopció de les mesures necessàries per a la protecció eficaç.
- 1.2. Establir i documentar els principis i objectius en matèria de prevenció de riscos.
- 1.3. Establir l'estructura organitzativa necessària per a dur a terme les activitats preventives i assignar les responsabilitats corresponents.
- 1.4. Assignar una partida pressupostària i els recursos necessaris, tant humans com materials, que permetin dotar les estructures descentralitzades dels mitjans necessaris per a aconseguir els objectius establerts al Pla de prevenció.

2. La delegada o el delegat del rector per a la Prevenció de Riscos

Són funcions del delegat, en matèria de prevenció, per delegació del rector:

- 2.1. Informar el rector i els òrgans de govern sobre l'evolució de la prevenció a la institució.
- 2.2. Presidir el Comitè de Seguretat i Salut i sotmetre a consulta la planificació i actuacions de la UAB en matèria preventiva al CSS.
- 2.3. Coordinar i supervisar les actuacions del Pla de prevenció.
- 2.4. Impulsar la posada en marxa i el desenvolupament de l'activitat preventiva.
- 2.5. Aprovar i vetllar per la implantació dels procediments del sistema de gestió de la prevenció, la seva revisió periòdica i el seu compliment.
- 2.6. Impulsar la participació activa del personal, respectant el dret a la informació, la consulta i la participació en tots els aspectes relatius a la prevenció.
- 2.7. Promoure l'organització de les activitats formatives relacionades amb la prevenció i garantir-ne l'accés a tot el personal.
- 2.8. Fomentar la implicació dels delegats de Prevenció en el disseny i execució de la política preventiva.
- 2.9. Promoure la realització d'auditories internes i externes per tal de verificar el compliment i l'efectivitat de la política preventiva.
- 2.10. Distribuir i administrar les partides pressupostàries assignades a prevenció.
- 2.11. Altres accions que el rector consideri oportunes i totes les que es derivin de les obligacions previstes a la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals.

3. L'Equip de Govern i la gerent o el gerent

És responsabilitat dels vicerectors i del gerent integrar i difondre la prevenció de riscos en el conjunt de les activitats i decisions que es duen a terme a la UAB. Són els màxims responsables de promoure la seguretat i la salut entre el PA, els investigadors en formació, el PAS i l'alumnat, i han de garantir el compliment de la normativa. Per assolir aquests objectius han de coordinar-se amb el delegat del rector.

4. Deganes o degans i directores o directors d'escola universitària

Les seves funcions són les següents:

- 4.1. Complir i fer complir la normativa i vetllar per l'aplicació de les directrius del Pla de prevenció a l'àmbit de les seves competències, amb la col·laboració i l'assessorament del coordinador del districte.
-

- 4.2. Promoure la prevenció de riscos entre el PA propi i visitant, el PAS, els investigadors en formació i l'alumnat, i vetllar per la seguretat i la salut de tot el personal del seu àmbit.
- 4.3. Promoure i participar en reunions periòdiques per a analitzar temes de seguretat i salut laboral.
- 4.4. Garantir la paralització de l'activitat davant d'un risc greu i imminent fins que no s'apliquin les mesures correctores adients.
- 4.5. Aprovar un informe anual de les activitats preventives elaborat pel coordinador del districte amb la col·laboració del Servei de Prevenció.
- 4.6. Destinar una partida del seu pressupost per a la prevenció de riscos.
- 4.7. Impulsar i formar part dels equips d'emergència.
- 4.8. Designar un membre del seu equip que coordini la política preventiva del centre, amb l'assessorament i el suport del coordinador del districte i del Servei de Prevenció.

5. Directores o directors de departament i d'instituts universitaris

Les seves funcions són les següents:

- 5.1. Complir i fer complir la normativa de prevenció i vetllar per l'aplicació de les directrius del Pla de prevenció en l'àmbit de les seves competències.
- 5.2. Promoure la prevenció de riscos entre el PA propi i visitant, el PAS, els investigadors en formació i l'alumnat, i vetllar per la seguretat i la salut de tot el personal del seu àmbit.
- 5.3. Facilitar la informació i la formació en prevenció de riscos laborals de tots els treballadors del seu àmbit.
- 5.4. Garantir la paralització de l'activitat davant d'un risc greu i imminent fins que no s'apliquin les mesures correctores adients.
- 5.5. Aprovar l'informe anual de les activitats preventives elaborat pel coordinador del districte amb la col·laboració del Servei de Prevenció.
- 5.6. Destinar una partida del seu pressupost per a la prevenció de riscos.
- 5.7. Promoure i participar en reunions periòdiques per a analitzar temes de seguretat i salut laboral.
- 5.8. Nomenar un coordinador docent de Prevenció de Departament o Institut que gestioni la prevenció de riscos amb l'assessorament i el suport del coordinador del districte i del Servei de Prevenció.

6. Administradores i administradors de centre

Les seves funcions són les següents:

- 6.1. Complir i fer complir la normativa de prevenció i vetllar per l'aplicació de les directrius del Pla de prevenció.
 - 6.2. Elaborar l'informe anual de les activitats realitzades a l'àmbit de la seva competència, amb la col·laboració i l'assessorament del coordinador del districte i el Servei de Prevenció.
 - 6.3. Vetllar per la seguretat i la salut de tot el personal adscrit al centre i impulsar el desenvolupament de l'activitat preventiva del seu àmbit.
 - 6.4. Conèixer els resultats de les avaluacions de riscos i de les investigacions d'accidents relacionades amb el seu àmbit i fer el seguiment de les mesures correctores.
 - 6.5. Garantir la informació dels treballadors dels riscos presents als seus llocs de treball i de les mesures preventives i de protecció que s'han d'adoptar.
 - 6.6. Proveir dels equips de protecció individual necessaris el personal del qual és responsable i vetllar perquè se'n faci un bon ús.
 - 6.7. Garantir la paralització de l'activitat davant d'un risc greu i imminent fins que no s'apliquin les mesures correctores adients.
 - 6.8. Presidir el Comitè de Seguretat del centre, que està format pels responsables de prevenció del seu àmbit.
 - 6.9. Promoure i participar en reunions periòdiques de tots els responsables de prevenció del centre i el coordinador del districte per analitzar temes de seguretat i salut laboral.
 - 6.10. Nomenar un coordinador de prevenció per a treballar conjuntament amb els responsables de prevenció de les facultats, instituts, departaments i serveis del seu àmbit, el coordinador del districte i el Servei de Prevenció.
 - 6.11. Destinar una partida del seu pressupost per a la prevenció de riscos.
 - 6.12. Impulsar el Pla d'autoprotecció del centre i nomenar el personal que formarà part dels equips d'emergències del centre.
-

7. Caps de grups de recerca i investigadores o investigadors principals

Com a responsables de les persones que participen en els seus projectes d'investigació i d'acord amb les directrius dels departaments respectius, les seves funcions són:

- 7.1. Complir i fer complir la normativa de prevenció i vetllar per l'aplicació de les directrius del Pla de prevenció.
- 7.2. Assegurar el compliment de les normes de seguretat.
- 7.3. Col·laborar en l'avaluació de riscos, conèixer-ne els resultats i aplicar les mesures correctores.
- 7.4. Garantir la informació dels riscos presents en els llocs de treball i de les mesures preventives i de protecció que s'han d'adoptar.
- 7.5. Col·laborar en la investigació dels accidents amb el coordinador del districte, vetllar per l'aplicació de les mesures correctores proposades i informar-ne el director del departament.
- 7.6. Avaluar o fer que el seu personal avalui els riscos dels mètodes i procediments d'investigació, especificant les mesures de prevenció i protecció que cal aplicar en col·laboració amb el coordinador de districte i el Servei de Prevenció.
- 7.7. Proveir amb els equips de protecció individual necessaris el personal investigador en formació, i vetllar perquè se'n faci un bon ús.
- 7.8. Destinar la part necessària del pressupost dels projectes i convenis per a la prevenció de riscos.
- 7.9. Vetllar perquè tots els investigadors rebin prou formació i informació per a treballar de manera segura, especialment en el moment d'incorporar-se a la feina.
- 7.10. Davant un risc greu i imminent, garantir la paralització de l'activitat fins que no s'apliqui la mesura correctora adient.

8. Coordinadora o coordinador de Prevenció de Districte

Per a integrar eficientment la prevenció de riscos en el conjunt de les activitats de la UAB hi ha d'haver un coordinador de districte, que habitualment serà un membre del PAS i que rebrà la formació suficient i adequada en prevenció de riscos per a desenvolupar les funcions al seu districte i dinamitzar l'activitat preventiva. Les seves funcions són les següents:

- 8.1. Vetllar perquè els centres i els departaments tinguin actualitzada tota la documentació referent a la prevenció de riscos, incloent-hi les avaluacions de riscos, l'aplicació de mesures correctores, les comunicacions de riscos, els registres, etc., d'acord amb les especificacions del Servei de Prevenció.
- 8.2. Col·laborar en l'avaluació de riscos i fer el seguiment de les mesures correctores.
- 8.3. Fer d'interlocutor entre el Servei de Prevenció i el personal del seu districte.
- 8.4. Col·laborar amb el Servei de Prevenció en la investigació dels incidents i accidents que es produeixin en el seu districte.
- 8.5. Distribuir la informació proporcionada pel Servei de Prevenció i col·laborar en les activitats formatives.
- 8.6. Fer inspeccions de seguretat periòdiques dels edificis i instal·lacions del seu districte i emetre l'informe corresponent.
- 8.7. Vetllar per la utilització correcta dels equips de treball i de protecció, i comprovar que el personal compleix les normes de prevenció.
- 8.8. Davant un risc greu i imminent, i en col·laboració amb altres responsables, garantir la paralització de l'activitat fins que no s'apliqui la mesura correctora adient.
- 8.9. En general, col·laborar amb tots els responsables de garantir el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i vetllar per l'aplicació de les directrius del Pla de prevenció de la UAB.
- 8.10. Assessorar i donar suport a les persones responsables de prevenció del centre i dels departaments, al personal visitant i al personal del centre en matèria de prevenció.
- 8.11. Coordinar les reunions periòdiques amb els responsables de prevenció per analitzar temes de seguretat i salut laboral dins del seu districte de prevenció.
- 8.12. Elaborar l'informe anual de les actuacions preventives del seu districte amb la col·laboració del Servei de Prevenció i dels responsables de prevenció de les facultats, els instituts, els serveis, etc.

Districtes de prevenció

- I. Rectorat, Veterinària
 - II. Educació, Traducció i Interpretació, Psicologia (excepte laboratoris de psicobiologia) i Filosofia i Lletres
 - III. Econòmiques, Dret, Polítiques i Sociologia i Comunicació
 - IV. Medicina i unitats docents hospitalàries, laboratoris de psicobiologia, SAF
-

V. Ciències, Biociències i ETSE
VI. Campus de Sabadell

9. La comunitat universitària

Tota la comunitat universitària, així com les empreses externes que treballen a la UAB, tenen les obligacions següents en matèria de prevenció:

- 9.1. Col·laborar en l'aplicació de les mesures preventives adoptades i en totes les actuacions que es duguin a terme en matèria de prevenció.
- 9.2. Usar adequadament les màquines, els aparells, les eines, els materials, les substàncies perilloses i, en general, qualsevol altre mitjà que s'utilitzi durant la feina o durant una altra activitat vinculada a la UAB.
- 9.3. Utilitzar correctament els mitjans i equips de protecció necessaris al lloc de treball o de l'activitat i no posar fora de servei els dispositius de seguretat existents.
- 9.4. Comunicar immediatament al seu responsable i/o al coordinador del districte i Servei de Prevenció els riscos, els incidents i accidents que detectin.
- 9.5. Vetllar per la pròpia seguretat i salut i per la de terceres persones a qui puguin afectar les seves activitats, accions o omissions.
- 9.6. En general, complir la normativa de prevenció de riscos laborals i les directrius del Servei de Prevenció.
- 9.7. Assistir a les activitats formatives de caràcter general o específic en matèria de prevenció de riscos i comprometre's a aplicar els coneixements adquirits en el seu àmbit de treball.
- 9.8. En les activitats docents el professorat serà el responsable de transmetre a l'alumnat les normes de prevenció que escaiguin i fer que es compleixin.

10. Delegades o delegats de Prevenció

Les funcions dels delegats de Prevenció les especifica el capítol V de la Llei 31/95 i són, entre d'altres:

- 10.1. Col·laborar en la integració preventiva, promovent i fomentant la participació dels treballadors i treballadores en l'aplicació de les normes establertes en la institució.
- 10.2. Exercir una feina de vigilància i control sobre el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals.
- 10.3. Participar en les reunions del Comitè de Seguretat i Salut de l'empresa.
- 10.4. Realitzar visites als llocs de treball per a exercir una feina de vigilància i control de l'estat de les condicions de treball.
- 10.5. Plantejar al Comitè de Seguretat i Salut totes les propostes que consideri oportunes per tal de millorar les condicions de treball a la UAB.
- 10.6. Ocupar la figura de representació dels treballadors a través de la qual es canalitza el dret a la informació, a la consulta i a la participació.

11. Comitè de Seguretat i Salut (CSS)

Les funcions del CSS estan determinades a l'article 39 de la Llei 31/95 i per la Llei 54/2003, i són les següents:

- 11.1. Participar en l'elaboració, el seguiment i l'avaluació dels plans, programes i actuacions que, en matèria de seguretat i salut laboral, puguin fer-se en l'àmbit de la UAB.
 - 11.2. Informar, si escau, dels aspectes relatius a la prevenció de riscos i a la salut i seguretat laboral que, en matèria de planificació, organització del treball i introducció de noves tecnologies, d'organització i desenvolupament d'activitats de protecció i prevenció i d'organització de formació en matèria preventiva, es puguin fer a la UAB.
 - 11.3. Promoure iniciatives sobre procediments i accions adreçades a l'efectiva protecció de la salut i la seguretat laboral i proposar, si escau, la millora de les condicions o les correccions de les deficiències existents.
 - 11.4. Impulsar activitats formatives i d'informació, relatives a la salut i la seguretat laboral en l'àmbit de la UAB.
 - 11.5. Conèixer i analitzar els danys produïts en la salut o en la integritat física de les persones, en les eines, els materials i els equips personals, per tal de valorar-ne les causes i proposar les mesures preventives escaients.
-

- 11.6. Qualsevol altra funció que en matèria de prevenció de riscos li sigui atribuïda per la llei o pels òrgans de govern de la UAB.

12. Servei de Prevenció

Tal com estableix el *Reglament dels Serveis de Prevenció* (RD 39/1997 de 17 de gener), per a una organització de les característiques de la UAB es constitueix un servei de prevenció propi. Actualment a la UAB, l'Oficina dels Serveis de Prevenció coordina les funcions establertes per la llei. El servei de prevenció propi assumeix l'especialitat de seguretat en el treball i la d'ergonomia i psicociologia aplicada. L'especialitat d'higiene industrial i la de vigilància de la salut les contracta a un servei de prevenció aliè, amb la peculiaritat que la unitat de vigilància de la salut queda integrada en el Servei Assistencial de Salut (SAS). Pel que fa als llocs de treball que impliquen processos de radiologia, la Unitat Tècnica de Protecció Radiològica (UTPR) assumeix la formació i la informació a més de les altres responsabilitats que determina el Consejo de Seguridad Nuclear.

Les funcions del Servei de Prevenció estan determinades a l'article 31 de la Llei 31/1995, reformada per la Llei 54/2003 i són les següents:

- 12.1. El disseny, la implantació i l'aplicació d'un pla de prevenció de riscos laborals que permeti la integració de la prevenció en la UAB.
 - 12.2. L'avaluació dels factors de risc que puguin afectar la salut i la seguretat del personal.
 - 12.3. La planificació de l'activitat preventiva i la determinació de prioritats en l'adopció de les mesures preventives i la vigilància de la seva eficàcia.
 - 12.4. Dissenyar, col·laborar en l'organització i impartir les activitats d'informació i de formació del personal.
 - 12.5. Establir els mecanismes per a garantir la prestació dels primers auxilis, elaborar les mesures d'actuació davant de grans emergències i implantar-ne l'aplicació pràctica.
 - 12.6. Assessorar i participar en l'elaboració dels plans d'autoprotecció i en l'organització i la prestació dels primers auxilis.
 - 12.7. La vigilància de la salut dels treballadors en relació amb els riscos derivats del treball.
 - 12.8. Investigar els accidents i incidents, portar els registres d'accidentalitat, elaborar les estadístiques i difondre periòdicament els resultats.
 - 12.9. Organitzar la difusió i l'arxiu de la documentació relacionada amb la prevenció de riscos laborals.
 - 12.10. Promoure els comportaments segurs i la utilització correcta dels equips de treball i de protecció.
 - 12.11. Promoure i controlar el compliment de les actuacions relatives a la vigilància de la salut.
 - 12.12. Assessorar el CSS, els representants dels treballadors i l'Equip de Govern.
 - 12.13. Qualsevol altra funció que li sigui atribuïda per la llei o pels òrgans de govern de la UAB.
-